

شربت کالیک یک شربت گیاهی است که از مواد مؤثره‌ی ریشه گیاه شیرین بیان با نام علمی «*Glycyrrhiza glabra*» و نام عمومی «*Licorice*» ساخته شده است. شیرین بیان از سالیان دور تا به حال در طب چینی و طب سنتی ایران به عنوان یک خلط آور خوب، ضد سرفه قوی و در درمان برونشیت، گلو درد، سرماخوردگی و آنفلوانزا استفاده شده و در طب مدرن گیاهی نیز این موارد تایید شده است. در شربت کالیک علاوه بر مواد مؤثره‌ی ریشه گیاه شیرین بیان از مواد مؤثره‌ی گیاه آویشن با نام علمی «*Thymus vulgaris*» و نام عمومی «*Thyme*» که حاوی تیمول و کارواکرول می باشد استفاده شده است که یک خلط آور و ضد سرفه قوی شناخته شده است.

همچنین مواد مؤثره‌ی گیاه انیسون با نام علمی «*Pimpinella anisum*» و نام عمومی «*Anise*» نیز به عنوان عطر و طعم دهنده در شربت کالیک بکار رفته است که علاوه بر عطر و طعم دهنده‌گی، دارای اثرات مشابه شیرین بیان و آویشن باگی در درمان سرفه و رفع علائم سرماخوردگی می باشد. از عسل در شربت کالیک بعنوان یک شیرین کننده طبیعی استفاده شده است که علاوه بر آن باعث تقویت اثرات این شربت در درمان سرفه و گلودرد نیز می شود.

مواد مؤثره‌ی مهم:

گلیسیریزین^۱، تیمول^۲ و کارواکرول^۳

موارد مصرف:

خلط آور و تسکین دهنده در درمان گلودرد، سرفه، سرماخوردگی و برونشیت

مقدار و نحوه مصرف:

افراد ۹ - ۵ سال: ۵ میلی لیتر معادل یک قاشق مربا خوری، ۴ تا ۶ مرتبه در روز

افراد ۱۴ - ۱۰ سال: ۱۰ میلی لیتر معادل یک قاشق غذا خوری، ۴ تا ۶ مرتبه در روز

افراد بزرگتر از ۱۵ سال: ۱۰ میلی لیتر معادل یک قاشق غذا خوری، ۶ تا ۸ مرتبه در روز

برای مشاهده اثر بهتر دارو در مواقع گلودرد و لارنژیت بهتر است بعد از مصرف این شربت آب را با فاصله بنوشید.

عوارض جانبی:

معمولاً شروع، شدت تداخلات و عوارض جانبی لیکوریس به دوز مصرفی، مدت مصرف و حساسیت افراد بستگی دارد. مصرف طولانی مدت داروهای حاوی شیرین بیان (بیش از ۶-۴ هفته) و یا مصرف مقادیر زیاد و غیر مجاز دارو می تواند موجب افزایش فشار خون عروقی و کاهش ادرار گردد.

منع مصرف:

در بیماران مبتلا به پرفشاری خون و بیماری های قلبی-عروقی، هپاتیت مزمن، کلستاز کبدی، سیروز کبدی، هیپوکالمی، نارسایی کلیه و در دوران بارداری مصرف این شربت ممنوع می باشد.

افرادی که نسبت به گیاهان به کار رفته در این دارو حساسیت دارند و مصرف آن مواد موجب بروز واکنش های حساسیتی (پوستی، گوارشی، تنفسی) در آنها می گردد باید از مصرف این شربت خودداری نمایند. مصرف شربت کالیک در افراد با عدم تحمل به فروکتوز، به علت وجود سوربیتول ممنوع می باشد.

مصرف در بارداری و شیردهی:

مصرف این دارو در دوران بارداری و شیردهی مجاز نمی باشد.

بسته بندی:

دارو در بطری ۱۲۰ میلی لیتری، داخل جعبه به همراه برگه راهنما عرضه می شود.

نکات قابل توجه:

- طبق مطالعات انجام شده عصاره گیاه شیرین بیان مانند داروهای نظیر پیوگلیتازون^۴ و روزیگلیتازون^۵ با اثر روی رسپتور PPAR-Y موجب افزایش حساسیت به انسولین و کاهش میزان قند خون می گردد لذا با مصرف داروی کالیک کاهش قند خون نیز قابل مشاهده است. بنابراین شربت کالیک در بیماران دیابتی باید با احتیاط و با در نظر گرفتن سایر داروهای مصرفی استفاده شود.

- دمای مناسب نگهداری کمتر از ۲۵-۴ درجه سانتی گراد می باشد.

- بعد از بازکردن درب بطری آن را در دمای ۲۰-۴ درجه سانتی گراد نگهداری نموده و پس از هر بار استفاده درب آن را محکم ببندید.

- دارو از یخ زدگی و مجاورت با حرارت بالا و پایین محافظت شود.

- به دلیل ماهیت متفاوت مواد مؤثره متعدد گیاهی که در دارو موجود می باشد امکان تشکیل رسوب یا ظاهر شدن ذرات معلق و کدورت رنگ در محتویات بطری وجود دارد که نشانه فساد آن نیست و با تکان دادن، مجدداً یکنواخت گردیده و قابل مصرف می باشد.

توصیه می گردد همواره قبل از مصرف، بطری به خوبی تکان داده شود چون گاهی رسوب یا ذرات معلق قابل رؤیت نمی باشد و با تکان دادن بطری، حل شده و یکنواختی دوز دارو حفظ می گردد.

- دارو را دور از دسترس کودکان قرار دهید.

اطلاعات تخصصی:

از گذشته‌های بسیار دور تا به حال لیکوریس به عنوان یک گیاه دارویی و فرآورده‌های آن به عنوان داروی گیاهی با اثرات ضد التهابی، خلط آوری و التیام دهنده زخم‌های گوارشی کاربرد داشته‌اند. کمپسیون E^۱ نیز مصرف شیرین بیان، آویشن و انیسون را درمان سرفه، برونشیت و تب تایید کرده است. همچنین اثرات ضد قارچی و ضد باکتریایی برای آن عنوان شده است. به عنوان مثال طبق تحقیقاتی که در منابع مختلف نظیر PDR به آنها اشاره شده است، ترکیبات فنلی و سایر ترکیبات موجود در لیکوریس اثر ضد باکتریایی داشته و بر استافیلوکوک اورئوس مقاوم به متی‌سیلین و استافیلوکوک اورئوس‌های حساس به متی‌سیلین موثر می‌باشند.

لیکوریس (شیرین بیان):

گلیسیریزین موجود در شیرین بیان، تولید اینترفرون گاما توسط T Cells را تحریک کرده و در نتیجه اثرات ضد ویروسی در عفونت‌های ویروسی نظیر آنفلوانزا از خود نشان می‌دهد.

لازم به ذکر است در تایید اثرات ضد ویروسی گلیسیریزین بر ویروس‌های هپاتیت نوع B، HIV و CMV نتایج تحقیقاتی زیادی وجود دارد.

مواد مؤثره‌ی لیکوریس اثرات ضد التهابی خود را از طریق مهار فعالیت تیروزیناز، مهار تولید آنیون سوپر اکساید و مهار فعالیت سیکلواکسیژناز انجام می‌دهد.

طبق تحقیقات اثبات شده است که گلیسیریزین با مهار فعالیت سیکلواکسیژناز^۲ از تشکیل پروستاگلاندین‌ها^۳ (به ویژه پروستاگلاندین E₂) جلوگیری نموده علاوه بر آن، با مهار غیر مستقیم تجمع پلاکتی، همه فاکتورهای درگیر در مراحل التهابی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. اجزای لیکوریس فعالیت ضد التهابی مشابه استروئیدها از خود نشان می‌دهند به این ترتیب که باعث مهار فسفولیپاز A₂ (یک آنزیم ضروری برای واکنش‌های التهابی) می‌گردند.

لیکوریس در مقابل زخم‌های گوارشی ناشی از آسپرین اثر حفاظتی دارد، باعث افزایش ترشح موکوس‌های گوارشی می‌گردد و از طرفی ترمیم زخم‌های گوارشی را نیز تسریع می‌کند.

آویشن باغی:

طبق تحقیقات آویشن باغی از گیاهانی است که بیشترین اثر را روی باکتری‌های مولد بیماری‌های تنفسی دارد و اثر ضد باکتری و ضد ویروسی داشته علاوه بر آن اثرات ضد اسپاسم برونش و خلط آوری خوبی نیز از خود نشان می‌دهد و موجب افزایش ترشح موکوس برونش می‌گردد.

تیمول و کارواکرول، از مواد مؤثره‌ی اصلی آویشن باغی، با خواص ضد اسپاسمی و ضد سرفه خود اثرات این دارو را تقویت نموده و باعث تحریک مژک‌ها در مخاط دستگاه تنفسی می‌گردند.

تداخلات دارویی:

- لیکوریس نباید به مدت طولانی و یا همراه با دیورتیک‌های تیازیدی، لوپ و گلیکوزید های قلبی مصرف شود زیرا باعث احتباس آب و سدیم شده و اثرات این داروها را کاهش می‌دهد. همچنین نباید با اسپرونولاکتون و آمیلوراید مصرف شود.

- از مصرف همزمان این دارو با داروهای ضد آریتمی و لاکساتیو خودداری گردد زیرا لیکوریس موجود در آن موجب هیپوکالمی می‌شود.

مصرف همزمان این دارو با ضد انعقادها باید با احتیاط صورت پذیرد زیرا گلیسیریزین با مهار ترومبین احتمال خونریزی را افزایش می‌دهد.

- این دارو با داروهای ضد دیابت، انسولین و ضد بارداری‌های ترکیبی با احتیاط و زیر نظر پزشک مصرف شود.

صورت نیاز می‌توانید از طریق مراجعه به سایت شرکت به آدرس www.ktp.co.ir و یا ارسال ایمیل به نشانی info@ktp.co.ir پیام خود را ارسال و یا با شماره ۸۸۳۹۰۷۴۵ تماس حاصل نمائید.

References:

- 1-USP 34
 - 2-PDR 2010
 - 3-Alternative Medicine Review, Volum 10 , No 3 , 2005
 - 4- WHO Monograph
 - 5-Martindal 35
 - 6-Mintage Journal of Pharmaceutical & Medical Sciences ,Vol. 2 , Issue 3 ,July-Sep 2013
 - 7-Regulatory Toxicology and Pharmacology 46(2006) 167- 192
- فارماکوپه گیاهی ایران- 8

اجزاء بکار رفته در فرآورده: مواد مؤثره‌ی ریشه شیرین بیان، مواد مؤثره‌ی تیموس، مواد مؤثره‌ی انیسون، عمل، سوربیتول، سوکروز و اسید بنزوئیک

1. Glycyrrhizin	2. Thymol	3. Carvacrol	4. Pioglitazone
5. Rosiglitazone	6. Cyclooxygenase	7. Prostaglandin	

* کمپسیون E: یک سازمان نظارتی دولتی در کشور آلمان است که با همکاری پزشکان و داروسازان مجرب به تدوین و انتشار مقالات در زمینه ارزیابی ایمنی، اثر بخشی و مطالعات بالینی گیاهان دارویی می‌پردازد و یک مرجع معتبر بین المللی محسوب می‌شود.